

Matz-Erreka kooperatiban batzar orokorrak euskara hutsean

GOGOR DABILTZA Antzuola aldean. Orain dela urtebete, Elay enpresak euskara plana bertan behera utzi izana ospatu zuen, lantokian euskara normalizatutzat jo zutelako. Oraingoan, Matz-Erreka kooperatiba-enpresa datorkigu albiste onekin. Azken hiru urteetan batzar orokorra euskara hutsean egitea lortu dute.

2011, 2012 eta 2013 urteetan euskara hutsean egin zituzten batzar orokorrak. Hizlariak, denak, euskaldunak ziren, eta aldiz, 200 langileetatik 20-25 inguru ez ziren euskara ulertzeko gai. 2009an euskararen erabilera gehiago bultzatzeko bideak ezarri nahi izan zituzten, eta hainbat baliabidetara jo zuten: aldibereko itzulpeneko aparatuek, itzultzaile-interpretak, euskara ikastaroak eta ahoz aritzeko trebakuntza.

Matz-Erreka langile oso gutxi ez dute ulertzen euskara.

Emaitza: 2009an batzarren ahozko jardueraren %94 euskaraz, 2010ean %98 eta hurrengo urteetan euskara hutsean.

Urtean egiten dituzten hiru batzar informatiboetan erabileraren kopuruak xumeagoak ziren hasieran, baina jauzi handia egin dute urte gutxian. 2008an erabilera %22koa zen, eta gaur egun %80koa da.

Bahea

Iker Salaberriak *Berrian* esanak:

“Eta, mapak [V. Mapa Soziolinguistikoa] zer argazki erakutsiko eta arnasmuneak galtzen ari direla. 1981ean EAEn zeuden 79 arnasmuneetatik 18 gutxiago daudela 2011n. Nola gertatu daiteke, bada, halako odolustea? Nola hain atzerapauso mingarria, hizkuntza-politika 30 urtez abian izan duen lur eremuan? Galdera potoloek ohi dutenez, ez du ziurrenera erantzun bakarra. Egungo bizimoduaren bilakaera soziokulturalak, globalizazio prozesuak, teknologia berriek... eta abar eta abar batek izango zuen eragina ziur. Bai, baina, guk egin genezakeenetik zer egin dugu hori gertatu ez zedin? Zein hizkuntza-politika garatu da? Zein bide jorratu da arnasmune horiek sendotzeko, zaintzeko eta berriak eraikitzeko? Galdera horien atzean ez dugu guk erantzun baikorretarako oinarririk. Hizkuntza-politika denean dagoela esan izan dugunean, hizkuntza-politikarako sailera mugatu ezin den kontua dela esan izan dugunean, arnasmuneen bilakaerak erakutsi digu hori argien. Garatu diren etxebizitza politiketan, garraio politiketan, zerbitzu azpiegituretan... izan al du baten batek gogoan arnasmune horien errealitatea? Berriz ere, zalantzak nagusi. Bada, nola ekidin arnasmune horien ahultzea joera orokorrak kontrariatu eta hizkuntza-politika orokorrak ere laguntzen ez dutenean?”.

EKONOMIAREN TALAIAN • TERMOMETROA

Futbolaren burbuila

EUSKAL HERRIAN ADREILUAREN BURBUILA lehertzeak ekarri dituen ondorioak oso ondo ezagutzen ditugu. Orain beste burbuila bat daukagu ordea, futbolarena, ez kirolari dagokiona, baizik eta futbolaren negozioarena —eta neurri txikiagoan saskibaloia—. Oraindik ez da lehertu. Brasilgo Munduko Futbol Txapelketan bete-betean sartu garen honetan, ona litzake gazteei eta jendarteari eskaintzen zaien futbol eredua errebisatu eta aldatzea. Hain justu, Brasilen langileak eta herri sektoreak mobilizatu egin dira Mundu Txapelketaren gastu ikaragarriak salatzen eta garraio publikoan, hezkuntzan eta osasungintzan hobekuntzak eskatzeko.

Zifra batzuk: Brasilek 2.500 milioi euro gastatuko ditu Mundu Txapelketan; Hegoafrikak 1.000 milioi euro gastatu zituen. FIFAk —multinazional bat, kirol erakunde bat baino— 4.000 milioi euro irabaziko ditu eta horietatik 35 milioi irabazleentzat dira. Diru sariak eskandalagarriak dira: Txapelketa irabaziz gero, diru gehien poltsikoratuko duena Espainiako selekzioa da, jokalaria bakoitzarentzat 720.000 euro. Alemaniarek 300.000 euro irabaziko lituzkete eta Kamerungoek

76.000 euro. FIFA nazioarteko publizitateak sostengatzen du ekonomikoki eta ustelkeria kasuez inguratuta dago. Anartean, soldata milioiunak ordaintzen diren Espainiako futbolari inbertsioak erraztu eta pribilegio fiskalak eskaintzen zaizkio, Ogasunari eta Gizarte-segurantzari milioika euro zor dizkion arren. Euskal futbola eta saskibaloia ingurumari horretan daude.

Gobernuek eta administrazioak badakite futbolak milioika lagun mobilizatzen dituela. Bultzatzen dituzten politikek erakusten dute gastu milioiunak egiteko prest daudela, futbola izan dadin herriaren opioa —lehen erlijioa zen gisan—, jendartea lokartuta edukitzeko eta hala Troiak —multinazionalen eta fortuna handien kudeatzaileak— inposaturiko austeritate politiken kontra euren haserre ez azaltzeko. Baina iritsi liteke momentua masak matxinatu eta burbuila hori zulatu dezaketena. Ea berandu baino lehen den.

Juan Mari Arregi

